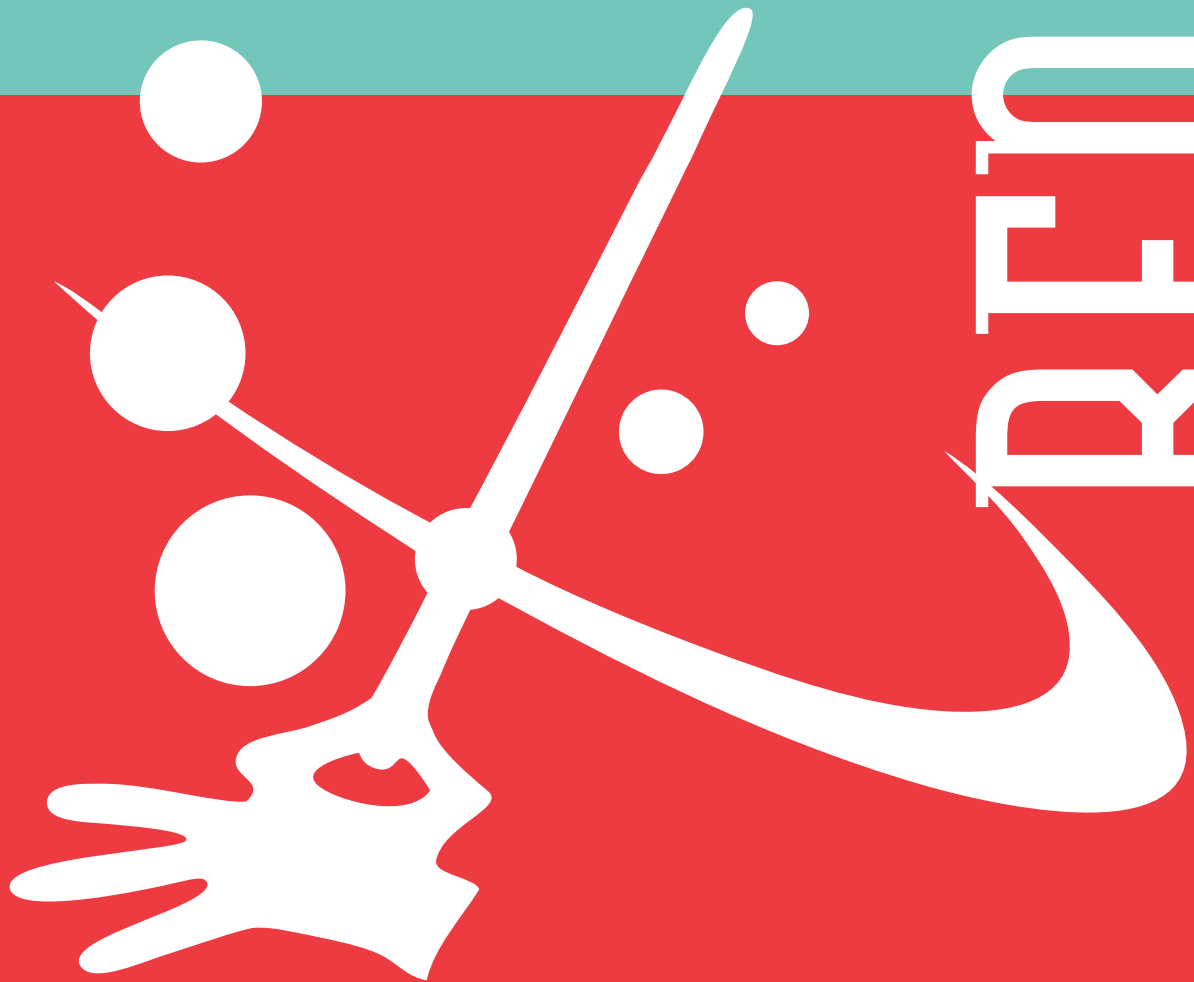

Karti tal-ghalliema u tweġibiet

studji soċjali

merlin

BETON
CHAMPAK

Ippubblikat għall-ewwel darba fl-2012 bħala pdf imniżżel minn www.merlinpublishers.com

Dan il-pdf hu maħsub biex jintuża mal-kteb Merlin Benchmark Studji Soċjali (978999091408-5)

Merlin Publishers Ltd
42, Triq Mountbatten, Il-Blata l-Bajda, Malta
www.merlinpublishers.com

Copyright © Merlin Publishers Ltd

Dan il-pdf ma jistax jitqassam f'xi għamla jew legatura oħra hlief kif inhu ppubblikat, mingħajr il-permess tal-pubblikatur.

Taħriġ A: Kif jistgħu dawn li ġejjin jikkomunikaw l-ideat u x-xewqat tagħhom?

1. joħorġu fuljett, jaħdmu poster, iwaħħlu posters u avvizi
2. tibagħtilha email jew sms, iċċemplilha
3. tikteb ittra lill-editur
4. joħorġu avviz fuq ir-radju u/jew televixin
5. nistedinha niltaqgħu u nitkellmu, inċemplilha, nibagħtilha email

Taħriġ B: Wieġeb il-mistoqsijiet li ġejjin skont il-mappa mogħtija.

- (1) (immarka lil Malta b'ċirku) (2) l-Afrika (3) l-Ewropa (4) il-Baħar Mediterran (5) l-Italja (6) Ruma
(7) Sqallija
(8) Aqta' sing taħt il-pajjiż it-tajjeb skont il-mappa:
(a) il-Libja (b) It-Tuneżija (ċ) L-Egittu (d) Franza (e) Spanja

Taħriġ Ċ: Hares lejn l-istampa, imbagħad wieġeb billi jew taqta sing jew inkella timla l-vojt.

1. irdum
2. jitmermer
3. miljuni ta' snin ilu
4. għadu sejjer

Taħriġ D: Wieġeb skont ir-ritratti.

1. fil-kampanja
2. ħajt tas-sejjieħ
3. Fil-ħajt (tas-sejjieħ) ma jintużax siment u fih jgħixu bosta animali u nsetti.
4. razzett
5. għall-animali, biex fih jgħixu l-bidwi u l-familja tiegħu
6. tal-qawwi
7. siment, injam
8. (paragrafu qasir)

9. tibra' hafna arja mniggsa, il-hsejjes jagħmlu ħsara lis-smiġħ
10. hemm arja tajba, l-ambjent mhux imniġġes, l-ilma joffru faċilità għall-isports, ambjent tajjeb għal xi passiġġata

Taħriġ E: Aghzel ir-risposti t-tajba mill-brakits.

1. wara
2. qabel
3. qabel
4. ma jiftakarx
5. wara

Taħriġ F: It-Torok Għaliex Attakkaw lil Malta?

Twegibiet tajbin huma: 1, 2, 4, 5, 7,

Taħriġ Ġ: Id-difiża ta' Malta fl-Assedju l-Kbir. Wieġeb skont il-mappa.

1. Il-Port il-Kbir
2. Il-Port ta' Marsamxett
3. l-Għolja Xiberras
4. katina
5. il-Kastell Sant'Anġlu
6. il-Forti Sant'Iermu
7. s-swar tal-Birgu

Taħriġ A: Imla dan il-profil tiegħek.

1	isem u kunjon	
2	skola	
3	indirizz (isem/numru tad-dar u triq)	
4	belt / raħal	
5	pajjiż	Malta / Għawdex
6	kontinent	I-Ewropa
7	blokk ekonomiku	I-Unjoni Ewropea

Taħriġ B: Wieġeb skont il-mappa.

1. Mediterran
2. Id-Dardanelli
3. Il-Baħar l-Iswed
4. It-Turkija
5. L-Istrett ta' Ġibiltà

Taħriġ Ċ: Wieġeb skont l-istampi billi jew taqta' sing jew timla l-vojt.

1. il-Kolossew
2. fl-Italja
3. Ruma
4. l-Akropoli
5. fil-Greċja
6. Ateni
7. it-Torri Eiffel
8. Franza
9. Pariġi
10. il-Piramidi
11. fl-Eġittu

12. Il-Kajr
13. Tempju Megalitiku Malti
14. il-bini ta' stampa 5

Taħriġ D: Imla l-ismijiet tal-pajjiżi li ġejjin fil-kaxxi taħt il-mappa tagħhom.

L-Eġittu	Il-Greċja	I-Italja	Spanja
----------	-----------	----------	--------

Taħriġ E: Wieġeb skont l-istampa.

1. l-ittra A
2. nagħmlu ż-żrar
3. l-ittra B
4. franka
5. barrieri
6. l-ittra C

Taħriġ F: Wieġeb.

1. Iż-żonqor
2. Il-franka
3. bis-saħħa tal-ilma
4. bil-qawwa tal-mewġ

Taħriġ Ġ: Aqra, imbagħad wieġeb.

1. jista' jissemma kwalunkwe post fil-kampanja
2. minn ġebel li jinstab fil-madwar, ta' qisien u forom differenti
3. biex jifirdu għalqa minn oħra, biex ma jhallux il-ħamrija tingarr mill-ilmijiet
4. il-ġebel użat għall-knisja huwa lixx filwaqt li dak tal-ħajt tas-sejjeħ mhux lixx

Taħriġ G: Imla l-vojt bil-kliem mogħti.

1. Sqallija
2. Preistorja
3. ċattra
4. ġebel
5. ħadid

Taħriġ GĦ: Wieġeb.

1. La Valette
2. tal-Kavallieri ta' San Ġwann u l-Maltin
3. Sulejman
4. tat-Torok Ottomani
5. Sulejman

Taħriġ A: Imla l-vojt bil-kliem mogħti.

jinfurmaw	riklam	jipperswadu	politika
messagġi	Kunsill tal-Istudenti	jikkomunikaw	fuljetti

It-tweġibiet wara xulxin jiġu hekk:

riklam, jipperswadu, messagġi, jinfurmaw, fuljetti, Kunsill tal-Istudenti, politika, jikkomunikaw

Taħriġ B: Imla l-pajjiż jew il-belt kapitali.

	PAJJIŻ	BELT KAPITALI		PAJJIŻ	BELT KAPITALI
1	Libja	TRIPLI	5	ITALJA	Ruma
2	SPANJA	Madrid	6	Franza	PARIĠI
3	Potugall	LISBONA	7	GREĊJA	Ateni
4	Eġittu	IL-KAJR	8	Tuneżija	TUNEŻ
5	MAROKK	Rabat	10	Turkija	ANKARA

Taħriġ Ċ: Wieġeb billi timla l-vojt jew taqta' sing taħt it-tajbin.

1. lqugħ tal-ġebel u l-konkrit
2. wied li jimtela bl-ilma tax-xita
3. miljuni ta'
4. niexfa
5. il-widien
6. jintilef il-baħar
7. ż-żringijiet
8. tar-Rabat
9. Wied il-Qlejgħa
10. rdum
11. Ħad-Dingli
12. ibejtu l-għasafar
13. Ta' Ċenċ
14. Widnet il-Baħar

Taħriġ D: Wieġeb billi tikteb #AŽIN jew TAJJEB, imbagħad għid għaliex.

1. (a) #AŽIN (b) għax il-ħamrija titkaxkar mill-ilmijiet
2. (a) #AŽIN (b) is-siġar faċilment jieħdu n-nar u jinqerdu
3. (a) #AŽIN (b) il-fdalijiet storiċi huma parti mill-identità tagħna bħala poplu Malti
4. (a) TAJJEB (b) b'hekk nibzġgħul għal kartteristika importanti tal-irhula tagħna
5. (a) #AŽIN (b) l-exost tal-karozzi jagħmel ħsara kbira lill-ambjent u lil saħħitna

Taħriġ E: Wieġeb.

1. ġew minn Sqallija
2. biex ikollhom kenn mix-xemx, xita u elementi
3. l-arkeologi sabu fdalijiet ta' bnedmin
4. qrib l-Imġarr Malta
5. fdalijiet ta' għerejjex u fuħħar
6. il-fuħħar GRIŻ
7. arkeologu

Taħriġ F: Wieġeb.

1. Immarka bis-sinjal (X) il-post fejn inbniet il-Belt Valletta ...
2. L-Għolja Xiberras
3. kellha port tajjeb maġenbha, kellha fortifikazzjoni (Sant' Iermu)
4. ma kellhiex sorsi ta' ilma ġieri
5. Frangisku Laparelli
6. Il-Papa u s-Slaten Ewropej
7. Il-Forti Sant' Iermu
8. Kulma jidhul jew joħroġ minn Malta dak iż-żmien, kemm nies kif ukoll prodotti, kollox kien jgħaddi mill-Port il-Kbir
9. La Valette
10. Malta kienet imfarrka wara l-Assedju l-Kbir, ma kellux flus

Taħriġ A: Wieġeb bil-għajnuna tal-mappi.

1. maġenb l-ittra B
2. fl-Eġittu
3. l-Aħmar
4. Il-vjaġġi bil-vapuri bejn il-Mediterran u l-Oċean Indjan saru iqsar

Taħriġ B: Aqta' x'inhu l-isem tal-pajjiż.

1. L-Italja
2. Franza
3. Israel
4. Il-Portugall
5. Il-Greċja
6. L-Eġittu

Taħriġ Ċ: Mario mar man-nannu fuq *cruise* fil-Baħar Mediterran. Meta ġie lura beda jirrakonta lil ommu dwar il-*cruise* imma ma ftakarx kollox tajjeb. Sib l-iżbalji li għamel u irranghomlu.

1. Il-belt kapitali tat-Tuneżija hija Tuneż mhux Tripoli.
2. It-Tempji ta' Haġar Qim qegħdin Malta mhux l-Eġittu.
3. Il-Belt tal-Vatikan tinsab qrib Ruma mhux Israel.
4. Ateni hija l-belt kapitali tal-Greċja mhux tal-Portugall.
5. Iż-żewġ gzejjer jinsabu fil-Baħar Mediterran.

Taħriġ D: Wieġeb billi taqta' sing taħt it-tajba.

1. gżira
2. Arcipelagu Malti
3. Manoel
4. iżgħar minn
5. id-Dwejra

Taħriġ E: Wieġeb il-mistoqsijiet dwar il-ġebbla Maltija.

1. mit-tafal
2. mill-franka
3. id-djar tagħna
4. hija ġebbla ratba u tinħadem faċilment
5. mill-barrieri
6. Is-Sigġiewi, il-Qrendi, l-Imqabba
7. BRIKS, SAQAF TAL-KONKRIT
8. mill-franka

Taħriġ F: Aqta' sing taħt it-tajba.

1. bajja
2. tal-Għadira
3. m'humiex ċatti
4. L-Imdina
5. tal-Mellieħa

Taħriġ Ġ:

Xi vantaġġi meta tkun tgħix fil-kampanja: arja pura, m'hemmx tniġġis, kwiet

Taħriġ G:

Xi żvantaġġi meta tgħix f'ambjent industrijali: arja mniġġsa, rwejjaħ

Taħriġ GĦ: Wieġeb bil-għajnuna tal-istampi.

1. fossili
2. qrib Birżebbuġa
3. l-ors, l-iljunfant, l-ippopotamu, iċ-ċerva, il-volpi
4. jgħallmuna li l-Gzejjer Maltin darba kienu magħquda man-naħat t'isfel tal-Ewropa

Taħriġ H: Wieġeb billi tikteb VERU jew FALZ dwar l-Assedju l-Kbir

1. VERU 2. VERU 3. FALZ 4. FALZ 5. VERU 6. VERU 7. VERU

Taħriġ H: Qabbel billi tikteb numru fil-kaxxi l-vojtta.

In-numri minn fuq għal isfel jiġu hekk: 3, 4, 6, 5, 2, 1, 8, 7

Taħriġ I: Aħseb imbagħad wieġeb:

1. nuqqas t'ilma, sħana qalila tas-sajf, is-swar u l-fortifikazzjonijiet, kienu 'l bogħod minn pajjiżhom
2. It-Torok treggġu lura miċ-ċentru tal-Baħar Mediterran

Taħriġ A:

1. is-sindku
2. biex imexxu l-lokalitajiet/bliet/rhula madwar il-Gżejjer Maltin
3. avvizi mwaħħla fin-noticeboards, fuljetti mqassma fid-djar, laqgħat pubbliċi
4. l-ispiker, bil-gazzetti, televixin, radju

Taħriġ B:

1. L-għerien iffurmaw bil-qawwa tal-mewġ
2. Għar Dalam, Għar Hasan, l-Għar ta' Ninu, Xerri's Grotto
3. stalaktiti
4. stalagmiti

Taħriġ Ċ: Hares lejn dawn l-istampi li juru tliet lokalitajiet differenti f'Malta. Wieġeb:

1. iħaddem bosta Maltin
2. kontejners, krejnijiet
3. l-istorbju
4. jonfqu l-flus fil-ħwienet/ristoranti Maltin, dan iħalli l-qligħ
5. il-folol kbar ta' turisti, ma ssibx parking
6. tiġbed lejha bosta turisti, dawn iħallu l-qligħ
7. djar kbar wisq biex iżzommhom kundizzjoni tajba

Taħriġ D: Ғares lejn dan ir-ritratt, imbagħad wieġeb il-mistoqsijiet.

1. il-qawwi ta' fuq
2. iż-żrar
3. il-franka
4. mit-tafli
5. isfar
6. nibnu d-djar
7. taħt Ғad-Dingli

Taħriġ E: Wieġeb.

1. inigġes l-arja li nieħdu
2. il-petrol mingħajr ċomb (*unleaded*)
3. iċ-ċomb jagħmel Ғsara kbira lill-pulmun
4. għax innaqqsu mill-exost tal-karozzi privati, it-toroq jiġġammjaw inqas
5. (a) nużaw iktar tal-linja (b) nużaw petrol bla ċomb (ċ) fejn nistgħu mmorru bil-mixi jew b'rota
6. (a) nixtru mingħand tal-merċa (b) nixtru l-gazzetta (ċ) immorru nżuru lill-qraba
(d) immorru nimpustaw xi ittra

Taħriġ F: Aqra din l-istorja dwar MIMMU, tifel ta' tmien snin li kien jgħix fi Skorba fi żmien il-Preistorja. Fiha ssib sitt żbalji. Niżżilhom fil-vojt li ssib wara l-istorja.

1. ma kellhomx frigi
2. ma kinux jeżistu karozzi (tal-linja)
3. ma kellhomx roti
4. ma kellhomx kompjuter
5. ma kellhomx televixin

Taħriġ Ġ: Ikteb numri maġenb dawn is-sentenzi biex tiffirma storja Ғafifa dwar L-ASSEDJU.

In-numri minn fuq għal isfel jiġu hekk: 4, 7, 2, 3, 5, 1, 6,

Taħriġ G: Wieġeb bil-għajnuna tal-mappa.

1. Frangisku Laparelli
2. dritti u ppjanati forma ta' gradilja
3. għall-Gran Mastru La Valette
4. Il-Port ta' Marsamxett
5. Il-Port il-Kbir
6. Il-Forti Sant' Iermu
7. biex f'każ ta' attakk mill-għadu, il-Kavallieri u l-Maltin ikunu jistgħu iċaqalqu t-truppi tagħhom minn post għal ieħor malajr
8. inbnew fejn hemm in-numru 2
9. inbnew fejn hemm in-numru 2

Taħriġ A: Wieġeb bil-għajnuna tal-mappa.

1. mat-Turkija
2. il-Baħar ta' Marmarà
3. il-Baħar l-Iswed
4. ir-Russja
5. l-Istrett ta' Ġibiltà, il-Kanal ta' Sewjs

Taħriġ B: Wieġeb skont il-mappa li qed tara.

- (1) bin-numru 6 (2) 1 (3) Sardenja (4) Baleariċi (5) 7 (6) Ċipru (7) Kreta
(8) qegħdin fil-Baħar Mediterran

Taħriġ Ċ: Imla l-isem tal-belt jew raħal skont in-numri tal-mappa.

- (1) Ir-Rabat (2) Victoria (3) Marsaxlokk (4) Valletta (5) Il-Mellieħa (6) L-Imgarr
(7) Il-Gudja (8) Iċ-Ċirkewwa

Taħriġ E: Pariri Ambjentali.

- (2) Meta ma tkunx qed tara t-televisin, itfih; tiffranka d-dawl elettriku u tħammeġ inqas l-ambjent minħabba l-power-station.
- (3) Waħħal l-*energy-saving lamps* għax bihom tiffranka mill-kont tad-dawl.
- (4) Sakemm tissappna, aghlaq il-vit tal-ilma; b'hekk taħli inqas ilma.
- (5) Imxiha; tiffranka l-petrol u l-mixi jagħmillek tajjeb għal saħħtek!
- (6) Tħallix it-temperatura daqshekk baxxa; tiffranka ħafna dawl elettriku.
- (7) Agħmel *insect-screen* u n-nemus ma jidħolx.
- (8) Itfuhom; niffrankaw id-dawl elettriku.

Taħriġ F: Nitgħallmu mill-ARKEOLOĠIJA.

Dan l-altar b'xitla mnaqqxa fuqu, instab fl-Imqades ta' Haġar Qim.

1. kienu bdiewa
2. jekk inhalluh Haġar Qim, l-elementi jagħmlulu ħsara kbira
3. x'aktarx kienu sajjieda
4. ħwejjeg magħmula mill-ġlud tal-animali

Taħriġ Ġ: Aħdem dawn l-eżercizzji ta' EMPATIJA.

(jista' jkun hemm iktar risposti tajbin; uża l-immaginazzjoni tiegħek)

1. anzjuż/a, għax nibża' li issa l-għedewwa jkomplu jirbħu iktar fortifikazzjonijiet
2. beżgħan/a; meta jinżlu l-art min jaf kemm se jagħmlu ħsara fl-għelieqi ta' missieri
3. imnikket; għat-telf ta' tant ħajjiet
4. irrabjat; il-Kavallieri kienu se jkomplu jfixklulna l-kummerċ
5. ferħana; żewġi għadu ħaj u issa nistgħu nkeċċu lill-għadu minn Malta
6. iddispaċut; tlifna mexxej għaref u qalbieni
7. biża' kbir; min jaf kemm qed imutu nies dak il-ħin

Taħriġ G: Aqra, imbagħad wieġeb il-mistoqsijiet.

(1) Frangisku Laparelli (2) Ġlormu Cassar (3) il-pjanti tal-Knisja ta' San Ġwann, il-bereġ, l-isptar, l-ifran
(4) il-Mandraġġ (5) Del Monte (6) il-Birgu (7) hemmhekk kienu jsibu xogħol u kenn mill-attakki tal-għadu

Taħriġ GĦ: Wieġeb dwar il-PALAZZ TAL-GRAN MASTRI.

(1) Ġlormu Cassar (2) għall-Gran Mastru/i (3) il-President (4) il-Parlament

Taħriġ A: Ikteb ittra qasira lill-Editur ta' gazzetta u fiha wassal messaġġ lill-qarrejja dwar: L-IMPORTANZA TAL-ISPORTS F'HAJJITNA.

Tista' ssemmi: meta tipprattika sport tkun f'saħħtek, timrad inqas, tkun tiflaħ iktar għax-xogħol, ma timradx

Taħriġ B: Immagina li inti wieħed mill-mexxejja li ġejjin. Ikteb sentenza waħda minn diskors li inti kellek tagħmel fl-okkażjoni msemmija.

- (1) Għeziez studenti, inhegġgikom tobdu lill-għalliema biex hekk dawn ikunu jistgħu dejjem imexxukom 'il quddiem.
- (2) Nispera li dawk il-ħames studenti li daħlu għall-kompetizzjonijiet ta' kitba ta' poezija originali, darb'oħra jżdiedu u jsiru għoxrin.
- (3) Għandna ngħożzu r-raħal li ngħixu fih u nieħdu ħsieb inżommuh mill-aħjar li nistgħu, għax hawnhekk inrabbu u nedukaw lil uliedna.

Taħriġ Ċ: Agħzel wieħed minn dawn il-MEZZI TA' KOMUNIKAZZJONI u għid għaliex dan huwa importanti għalik f'ħajtek. GAZZETTA, INTERNET, TELEVIXIN, MOWBAJL

Eż: GAZZETTA: Permezz tal-gazzetta nsir naf dak kollu li jkun qiegħed jigr madwarna.

Taħriġ D: Ikteb sentenza dwar il-karatteristiċi ta' kull wieħed minn dawn l-ibliet jew l-irħula.

(Dawn li ġejjin huma biss eżempji; l-istudenti huma mħegġa jaħsbu sentenzi oħra)

1. VICTORIA – Għawdex: *Il-Belt Victoria hija mdawra bis-swar u fil-passat serviet biex l-Għawdxin jistkennu fiha waqt l-attakki tal-furbani.*
2. L-IMĠARR – Għawdex: *L-Imġarr huwa l-port ewlieni f'Għawdex minn fejn jitilqu l-vapuri lejn Malta.*
3. IL-BIRGU: *Għall-ewwel li ġew Malta l-Kavallieri marru joqogħdu l-Birgu.*
4. TAS-SLIEMA: *Gewwa Tas-Sliema nsibu bosta ħotels u residenzi li jinkrew lit-turisti li jżuru Malta.*

5. MARSAXLOKK: *Ir-raħal ta' Marsaxlokk huwa magħruf għas-sajjeda li joħorġu jistadu fuq il-baħar u għall-monti li jarma kull nhar ta' Ɔadd.*
6. RABAT – Malta: *Ir-Rabat jinsab qrib il-belt qadima tal-Imdina u għalhekk kuljum iżuruh bosta turisti.*
7. IL-MELLIEĦA: *Mibni fuq għolja, dan ir-raħal ħelu jinsab ftit biss 'il bogħod mill-bajja kbira tal-Għadira.*
8. VALLETTA: *Il-belt Valletta nbriet mill-Kavallieri ta' San Ġwann biex saret il-belt kapitali ta' Malta moderna wara r-rebħa fuq it-Torok fl-Assedju l-Kbir.*

Taħriġ E: Imla l-vojt bil-kliem mogħti.

Wara xulxin il-kliem jidħol fl-ordni li ġejja:

miljun, jkaxkru, ibbies, l-ieħor, resqu

Taħriġ F: X'jgħidulhom dawn il-forom differenti tal-art? Ikteb sentenza dwar kull waħda; għid normalment x'issib fihom jew madwarhom.

1. (a) għar (b) Dan ikun maqtugħ ġol-blat u jithaffer bis-saħħa tal-ilmijiet.
2. (a) kastell/forti (b) Il-kstell inbena biex iservi ta' difiża għas-suldati li jstkennu ġo fih waqt xi attack mill-għadu.
3. (a) wied (b) L-ilma tax-xita jimxi lejn xi wied u hekk ħafna minnu jintilef fil-baħar.
4. (a) għolja (b) Xi bliet u rħula Maltin, bħall-Imdina u l-Mellieħa, inbnew fuq xi għolja.

Taħriġ Ġ: Offri soluzzjonijiet.

1. (a) ma naħlux dawl elettriku bla bżonn (b) ma naħlux ilma bla bżonn.
2. (a) nużaw iktar tal-linja (b) fejn nistgħu, immorru l-qadjiet tagħna bil-mixi jew bir-rotta.
3. (a) meta noħorġ fil-kampanja nieħdu basket biex fih niġbru l-iskart (b) meta jkollna skart goff inċemplu l-kunsill lokali għas-servizz tal-*bulky refuse*.

Taħriġ G:

L-impjanti tar-*reverse osmosis* bħal dak t'Għar Lapsi jaħdmu bid-dawl elettriku, allura iktar ma naħlu ilma, iktar ikollna bżonn dawl elettriku li jiġi mill-powerstations li tant inigġsu l-arja.

Taħriġ GĦ: Semmi l-vantaġġi ta' dawn:

XI VANTAĠĠI – innaqqsu l-konsum tad-dawl elettriku, minflok nużaw il-gass u ż-żejt nużaw xi haġa naturali bħalma huma x-xemx u r-riħ.

1. jekk jista' jkun għandna ninstallawhom kullimkien
2. jaħlu ħafna inqas dawl elettriku minn bozoz normali
3. isaħħan l-ilma bis-saħħa tax-xemx li hija abbundanti f'Malta
4. jipproduci d-dawl elettriku bis-saħħa tar-riħ

Taħriġ H:

Fir-ritratt tidher parti mit-Tempji tal-Ġgantija qrib ix-Xagħra Għawdex.

1. Haġar Qim, l-Imnajdra
2. mibni b'haġar kbir
3. x'aktarx fuq boċċi tal-ġebel

Taħriġ Ħ: Eżercizzju fl-EMPATIJA.

Hassejna tant ferħ li l-Assedju kien intrebaħ minna l-Insara, fl-istess waqt niket għal tant Kavallieri u Maltin li taw ħajjithom għal Malta.

Taħriġ I:

1. foqra
2. id-djar huma ta' livell baxx ħafna
3. barriera minn fejn jinqata' l-ġebel; il-ħofra maqtugħa mbagħad kellha sservi ta' post fejn jiddaħħlu x-xwieni f'każ ta' assedju ieħor.
4. appartamenti li kienu jinkrew lill-foqra
5. fil-Belt sabu ħafna tipi ta' xogħlijiet mal-Kavallieri

Taħriġ A: Minn fejn jaqbilli ngħaddi?

(1) A (2) A (3) B (4) C (5) A

Taħriġ B: Aqta' sing taħt ir-risposta t-tajba.

(1) Birgu (2) Marsaxlokk (3) il-Gudja (4) Valletta (5) Tas-Sliema (6) Victoria (7) Marsalforn
(8) miċ-Ċirkewwa (9) I-Imgarr (10) I-Għadira

Taħriġ Ċ: Cruise madwar il-gzejjer tal-Mediterran.

(1) Ċipru (2) Kreta (3) Sqallija (4) mill-Italja (5) Korsika (6) Franciża
(7) Baleariċi (8) Spanja (9) Sardenja

Taħriġ D: Għal kull waħda aghzel wiehed mis-saffi tal-istampa biex timla l-vojt.

(1) Qawwi ta' Fuq (2) tal-Franka (3) it-Tafal (4) tal-Franka (5) Qawwi ta' Fuq (6) tal-Franka

Taħriġ E: Wiegeb.

(1) għerien (2) bil-qawwa tal-mewg (3) rdum (4) fil-widien (5) bajja

Taħriġ F: Wiegeb.

(1) kaxxi tal-kartun, gazzetti, pitazzi użati, karti ta' kontijiet imħallsin, kotba mqattgħin, *magazines*
(2) Plastik, metall, ħġieġ
(3) Permezz tal-bring-in-sites nkunu nistgħu nirriċiklaw bosta mill-iskart li nipproduċu

(2) **Taħriġ Ġ:** Fir-ritratt jidhru t-Tempji ta' Haġar Qim imsaqqfin b'tinda. **Wiegeb.**

1. sibna kmamar li l-ħitan tagħhom jibdew jagħlqu lejn is-saqaf li kien qisu koppla
2. biex niproteġu l-ħaġar megalitiku mill-elementi
3. għall-qima tal-allat ta' żmien il-preistorja
4. TEMPJU jkun mibni, IPOĠEW ikun imħaffer taħt l-art

Taħriġ G: Ikteb l-iżbalji.

1. ma kinux jeżistu ajruplani
2. l-Imdina ma ġietx attakkata
3. l-Assedju ntemm meta waslet l-għajnuna minn Sqallija
4. Piali kien il-mexxej tal-flotta Torka mhux tal-Kavallieri

Taħriġ GĦ: Aħdem bil-għajnuna tar-ritratti.

(1) il-Palazz tal-Gran Mastri (2) numru 5 (3) il-Berġa ta' Aragona (4) numru 6

Taħriġ A:

(jista' jkun hemm bosta risposti oħra tajbin)

- (1) Fuq it-televixins nisimgħu opinjonijiet differenti; dan jgħin lid-demokrazija.
- (2) Meta x-xandir ikun kontrollat mill-istat, ma jistax ikun hemm demokrazija.
- (3) Meta nisimgħu lingwa barranija, nkunu qed nitharrġu fl-użu ta' dik il-lingwa.
- (4) It-Taljan u l-Ingliż
- (5) Meta jintuża kontra l-persuna ta' xi ħadd
- (6) il-gazzetti, ir-radju, l-internet, it-telefon
- (7) Eż: il-gazzetti jwasslulna opinjonijiet differenti
- (8) il-mowbajl
- (9) għax insibhom ikunu fejn ikunu
- (10) bil-gazzetta
- (11) għax il-gazzetta twasslu għand ħafna nies u hekk, jekk l-argument ikun tajjeb, ikolli s-saħħa biex inkissru l-karattru

Taħriġ B: Kif inħobbu ngħaddu tmiem il-ġimgħa? Fejn inħobbu mmorru? Kif inqattgħu**l-ħin liberu?**

- (a) Belt Valletta (b) Marsaxlokk (ċ) r-Rabat (d) taċ-Ċirkewwa (e) Ir-Ramla l-Ħamra (f) Kemmuna (g) Mellieħa (g) Tas-Sliema (għ) Buġibba (h) Gudja

Taħriġ Ċ:

Fil-kontenituri: fliexken tal-ħġieg, vażett tal-ħġieg, laned tal-birra, gazzetti użati,

Civic Amenity Sites jew servizz Bilky Refuse: frigg qadima u mingħajr użu, batterija ta' karozza, karozza spicċa l-użu tagħha, meda mingħajr użu, geyser li m'għadux tajjeb u saddad

Taħriġ D:

1. (a) ħaxix (b) qxur tal-laring (c) qxur tal-patata (d) fjuri niexfa (e) basal
2. Inqas ma narmu skart aħjar

Taħriġ E: Wieġeb billi tikteb VERU jew FALZ dwar IR-RIČIKLAĠĠ.

(1) VERU (2) VERU (3) VERU (4) FALZ (5) VERU (6) FALZ (7) VERU (8) VERU (9) VERU (10) FALZ

Taħriġ F: Fl-istampa jidher l-lpoġew ta' Ħal Saflieni. Wieġeb billi jew timla l-vojt jew taqta' sing.

- (1) post imħaffer taħt l-art għad-dfin (2) Raħal Ġdid (3) ir-Ram (4) intużat (5) fi tliet
- (6) kien jintuża (7) Sancta Sanctorum (8) l-oraklu (9) Is-Siġra tal-Ħajja (10) alla tal-fertilità

Taħriġ Ġ: Ir-ritratt jurina l-Forti Sant'Iermu kif jidher illum min-naħa ta' Marsamxett.**Wieġeb.**

1. Biex ikunu jistgħu jdaħħlu x-xwieni għall-kenn fil-port ta' Marsamxett
2. It-Torok tilfu kwantità kbira ta' suldati u ħadu ħafna żmien sakemm rebħu Sant' Iermu
3. reġgħu bnewh kważi mill-ġdid imma fl-istess post
4. il-Mużew tal-Gwerra
5. (a) Is-Sacra Infermeria (b) biex ikun qrib il-port, l-arja tagħmel tajjeb għall-fejqa u l-feruti setgħu jitniżżlu malajr minn fuq ix-xwieni

Taħriġ A: Aqra din l-istorja imbagħad wieġeb.

- (1) it-telefon, ir-radju, internet
- (2) jgħinuna nfittxu informazzjoni, ngħaddu messagġi, nitkellmu mal-oħrajn

Taħriġ B:

- (a) Minn fuq għal isfel, in-numri jigu hekk: **1, 3, 2, 4**
- (b) nużaw il-fdalijiet li nkunu se narmu bħala skart biex nerġġu naħdmu prodotti oħra
- (c) ikollna diġa l-materjal u hekk ma jkollniex nixtruh gdid

Taħriġ Ċ: Fl-istampa tidher xena mill-Ipoġew ta' Ħal Saflieni. Wieġeb.

1. TEMPJU jkun mibni filwaqt li IPOĠEW ikun imħaffer taħt l-art
2. il-UNESCO
3. (a) il-Belt Valletta (b) it-tempji megalitiċi
4. nieħdu ħsiebhom f'iem il-bnedmin tad-dinja kollha

Taħriġ D: Wieġeb.

1. (a) Ħaġar Qim (b) Skorba (c) l-Imnajdra
2. VERU
3. għax huma mibnija b'ħaġar kbir
4. bl-elementi bħalma hija x-xita, ix-xemx u r-riħ
5. nistgħu ngħattuhom bħalma għamilna Ħaġar Qim u l-Imnajdra
6. Il-Ġgantija

Taħriġ E:

- (1) ħdejn Birżebbuġa (2) il-Mużew tal-Arkeoloġija (3) Żmien ir-Ram
(4) iż-żmien qabel il-bniedem beda juża l-kitba (5) ram u landa (6) ta' Żmien ir-Ram (7) jaħarquhom

Taħriġ F:

- (1) wieqfa (2) B (3) mimduda (4) A (5) il-Bronż

Taħriġ Ġ: Wieġeb bil-għajnuna tar-ritratt tal-Berġa tal-Italja.

1. palazz li fih jgħix l-Kavallieri ta' xi lingwa
2. in-naħa tax-xellug insibuha ripetuta fin-naħa tal-lemin
3. jieklu, jistrieħu, jiddevertu
4. jiddefendu xi biċċa mis-swar
5. Franza, il-Ġermanja, Auvergne, Kastilja u l-Portugall, Aragona
6. jintużaw bħal ufficċji, mużewijiet, ministeri
7. fil-palazz

Taħriġ G: Wieġeb bil-għajnuna tar-ritratt tal-Knisja tal-Kavallieri.

- (1) San Ġwann (2) Ġlormu Cassar (3) lixxa (4) kappella (5) fuq stil barokk

Taħriġ GĦ: Wieġeb bil-għajnuna tar-ritratt.

- (1) is-Sagra Infermerija (2) sa 2000 sodda (3) l-irġiel (4) taqsimiet differenti għall-kavallieri, għall-ilsira u għall-Maltin (5) lixxa

Taħriġ H: Qabbel dawn iż-żewġ ritratti, imbagħad wieġeb.

- (1) Il-Berġa ta' Aragona għandha faċċata lixxa filwaqt li di tal-Italja għandha faċċata mimlija disinn
(2) Il-Berġa tal-Italja